

Železnice

Sektor dopravy osôb a prepravy tovaru zažil za posledné obdobie značný rast. Železničná doprava predstavuje v súčasnosti dopravný systém, ktorý je v mnohých prípadoch nielen efektívnym, ale najmä systémom environmentálne vyhovujúcim. Od roku 1970 sa sektor dopravy a prepravy po koľajniciach napríklad v krajinách EÚ viac ako zdvojnásobil, pričom počet prepravených ľudí sa zvýšil o viac ako 145 percent a množstvo prepraveného tovaru sa zvýšilo o viac ako 185 percent.

Ekonomické efekty

Železnica dokáže prepraviť veľké objemy tovaru na veľké vzdialenosti relatívne rýchlo s nákladmi, ktoré sú oproti cestnej preprave nižšie päťnásobne a v porovnaní s leteckou prepravou predstavujú náklad nižší až o pätnásťnásobok (viď graf č.1). Tieto náklady sú spôsobené mnohými faktormi, pričom najvýznamnejší predstavuje energetická efektívnosť, ktorá je pri železničnej preprave v priemere dva až päťkrát vyššia ako pri cestnej, lodnej alebo leteckej doprave.

Sektor dopravy a prepravy sa napríklad na celkovej spotrebe energie v EÚ podieľal v roku 2005 zhruba 31 percentami, z toho množstva sa v železničnej doprave spotrebovalo iba niečo okolo 3 percent, a to sa železnice podieľajú na trhu zhruba 6 percentami prepravených pasažierov a 10 percentami na množstve prepraveného tovaru.

V súčasnosti sa záujem verejnosti orientuje vo veľkej miere aj na životné prostredie, a preto si treba všimnúť aj externé náklady súvisiace s dopravou, ako napr. dopravné nehody, zápchy, hluk, klimatické zmeny, znečistenie ovzdušia a ďalšie. Spomínané externé náklady v cestnej doprave prevyšujú viac ako 40 násobne a v leteckej viac ako 7 násobne externé náklady v železničnej doprave.

Železničná forma dopravy sa tak môže javiť ako najefektívnejší možný variant, ktorý zároveň najviac šetrí životné prostredie.

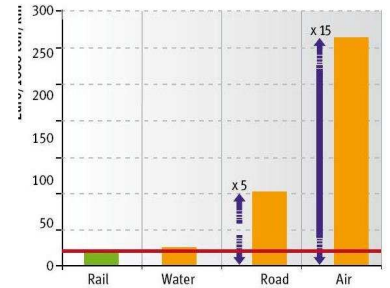
Ekologické efekty

V porovnaní s cestnou alebo leteckou dopravou je železničná doprava viac šetrná k životnému prostrediu, pretože produkuje menšie množstvo emisií. V železničnej doprave sú tiež niekoľkonásobne nižšie náklady na obnovu zasiahnutého životného prostredia ako pri doprave cestnej. Z celkových nákladov na redukcii škodlivého vplyvu emisií z dopravy na životné prostredie len 8 percent pripadá na železničnú dopravu, ale až 90 percent na dopravu cestnú, a to pri menej ako polovičnom prepravnom výkone cestnej dopravy.

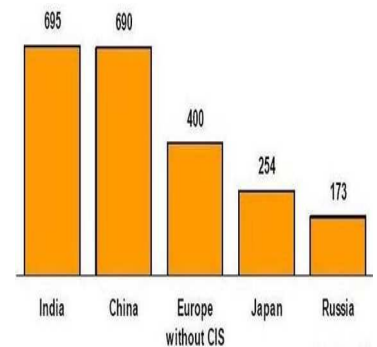
Významnou skutočnosťou, ktorá posúva železničnú dopravu pred cestnú dopravu, je aj nízky záber poľnohospodárskej pôdy. Zatiaľ čo cestná doprava zaberá takmer 74 percent takto využitej poľnohospodárskej pôdy, železničná doprava sa na tomto zábere podieľa len 27 percentami, pričom má takmer dvojnásobne vyšší prepravný výkon.

Grafické informácie

Graf č. 1 Náklady na prevoz 1000 ton/km v Eur

Graf č. 2 Počet prejazdených km (mld.) v doprave za rok 2007

VYPRACOVAL

Ing. Vladimír Gešperík PhDr.

Predseda predstavenstva

Ing. Juraj Spodniak, analytik

Pavol Vejmelka, junior analytik

CAPITAL MARKETS, o.c.p., a.s.

Štúrova 6, 811 02 Bratislava

tel: +421 2 2070 6880

e-mail: info@capitalmarkets.sk

www.capitalmarkets.sk

Uvedený zoznam akcií nesmie byť chápaný ako investičné odporúčanie, ale iba ako východisko pre ďalšie skúmanie prostredníctvom fundamentálnych metód oceňovania, ako i technickej analýzy vývoja ceny a objemov na burze.

Upozornenie! Všetky obchody s cennými papiermi môžu viesť ako k ziskom, tak i k stratám. Všetky informácie týkajúce sa pravidiel vypracúvania a šírenia investičných odporúčaní podľa §132e až §132n zákona 566/2001 o cenných papieroch nájdete na www.capitalmarkets.sk/ID.

Dohľad nad činnosťou spoločnosti CAPITAL MARKETS, o.c.p., a.s. vykonáva Národná banka Slovenska. Zdroj informácií: Bloomberg, www.uic.asso.fr, www.people.hofstra.edu/geotrans

Dôkazom je aj skutočnosť, že na výkon jedného milióna tonových kilometrov pripadá v cestnej doprave takmer 7 hektárov poľnohospodárskej pôdy, kým v železničnej doprave je to len 1 hektár.

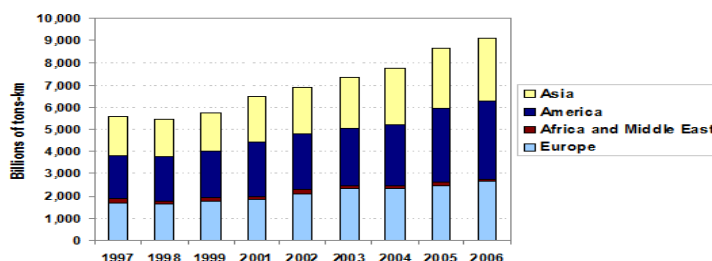
Najhlavnejšou z emisií, ktorá patrí medzi skleníkové plyny spôsobujúce otepľovanie planéty je CO₂. Od roku 1970 do roku 2004 skleníkové plyny vzrástli na celom svete o viac ako 70 percent. Sektor dopravy sa podieľa približne jednou štvrtinou z celkového množstva emisií CO₂. Najmenej ekologickým spôsobom dopravy z hľadiska vyprodukovaných emisií CO₂ je jednoznačne cestná doprava, ktorej podiel na danom znečistení je viac ako 90 percent. Železničná doprava, ktorá sa podieľa na celkovom transporte 7 až 10 percent prispieva iba 2 percentami na celkových emisiách CO₂.

Nasledujúce grafy zobrazujú vplyv emisií CO₂ a ich dopad na klimatické zmeny, graf č. 3 znázorňuje vplyv podľa jednotlivých priemyselných odvetví a graf č. 4 znázorňuje vplyv na zmenu klimatického prostredia podľa jednotlivých druhov dopravy.

Na grafoch môžeme vidieť, že najväčší dopad na zmenu klimatického prostredia, a teda aj najväčšou hrozbou je energetika, priemysel, doprava, resp. preprava, a to zvlášť cestná forma dopravy, resp. prepravy.

Železnice v USA

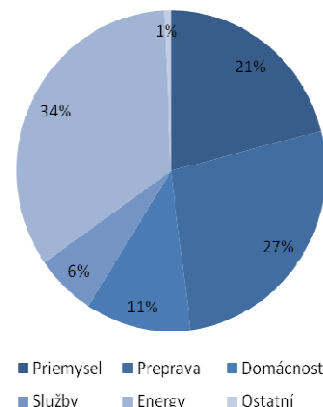
V USA sa železničná doprava využíva hlavne na prepravu surovín a tovaru, v poslednom období železničné spoločnosti v USA zaznamenali výrazný rast tržieb. Dôvodom je hlavne rast objemu medzinárodného kontajnerového obchodu, taktiež nárast dopytu elektrární po uhlí, ktoré sa prevažne dováža nákladnými vlakmi. Železničné spoločnosti v USA prispôbili svoje trate na to, aby mohli do elektrární dodávať zvýšené množstvo požadovaného uhlia. Nákladné vlaky v USA sú špeciálne upravené a dokážu prepravovať dva kontajnery na sebe. Touto zmenou dosiahli americké železničné spoločnosti vyššiu efektívnosť pri preprave, podarilo sa im zvýšiť ich prepravné kapacity a zároveň sa im podarilo znížiť energetickú náročnosť na prepravu jednej tony nákladu. Spojené štáty majú oproti Európe obrovskú výhodu pri preprave tovaru železničnou dopravou, keďže vyššie náklady na nakladanie tovaru pri intermodálnej preprave sú kompenzované vyššou efektívnosťou. Graf č.5 potvrdzuje narastajúce množstvo prepravených kontajnerov v USA, keď za sledované obdobie sa množstvo prepravených kontajnerov zvýšilo o viac ako 58%, pričom za to isté obdobie sa množstvo tovaru prepraveného kamiónmi znížilo o 10%.

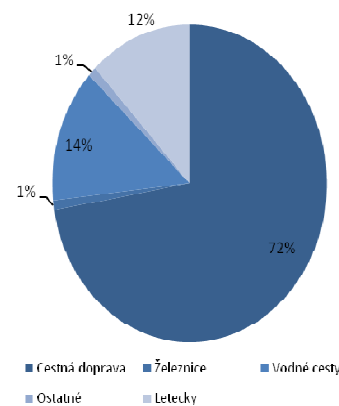
Zdroj: International Union of Railways, <http://www.uic.asso.fr>.

Grafické informácie

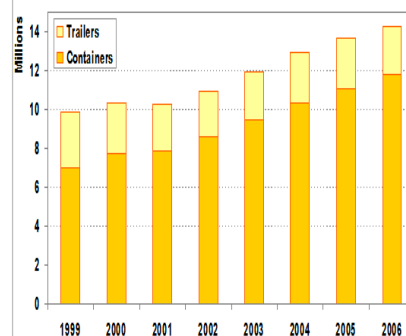
Graf č. 3 Podiel na tvorbe emisií CO₂

Graf č. 4 Tvorba emisií CO₂ v doprave

Graf č. 5 Podiel kontajnerov a prívesov v miliónoch ks

Fundamentálne východiská

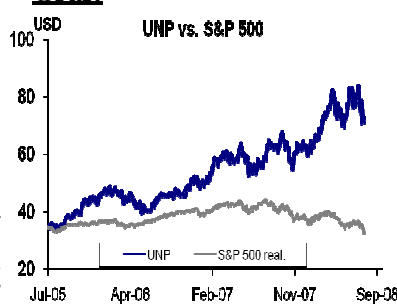
Akciový index SP500 Railroads, bol zostavený v roku 1941 s východiskovou hodnotou 10. Váhu 5 jeho súčasných komponentov určuje trhová kapitalizácia. 17. marca 2000 dosiahol index v období keď vrcholila na Wall Street internetová bublina hodnotu 109.73 bodov. V nasledujúcich 8 rokoch vzrástol index na maximum z 9.mája 2008 na úrovni 594.56 bodov. Nárast o 439 percent predstavuje priemerné ročné zhodnotenie 21.83 percenta. Napriek tomuto výraznému rastu k 24.septembru 2008 dosahoval pomerový ukazovateľ P-E, tvorený pomerom zisku vyprodukovaného na jednu akciu a cenou akcie, 16.2, pričom priemer za posledných 5 rokov bol u tohto indexu 17.31. Pri aktuálnom výnose amerických vládnych desať ročných dlhopisov hlboko pod 4 percentami, dostaneme hodnotu fair PE pre akcie obchodované na amerických burzách, viac ako 25. Vzhľadom na vysokú pravdepodobnosť pokračovania rastu sa tak aktuálna valuácia akcií spoločností zaoberajúcich sa železničnou prepravou v USA javí ako veľmi atraktívna.

Union Pacific Corporation

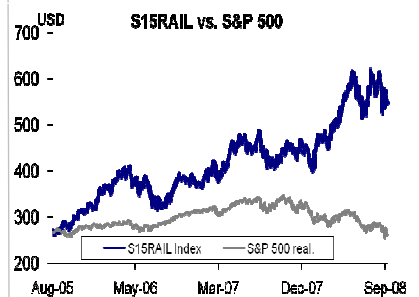
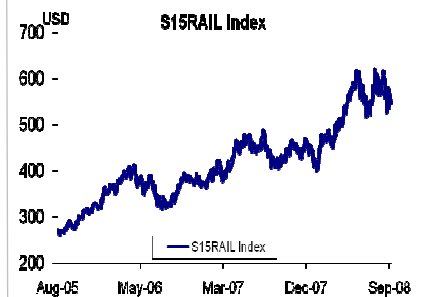
Profil:

Spoločnosť Union Pacific Corporation poskytuje služby železničnej prepravy v Severnej Amerike a to prostredníctvom svojich dcérskych spoločností Union Pacific Railroad Company. Má sieť železníc s dĺžkou približne 32205 míľ, ktorá spája prístavy pacifického pobrežia a golfského pobrežia s dopravnými centrami v stredozápadnej a východnej časti USA, a zabezpečuje rôzne prepravné služby až do hlavných dopravných centier v Mexiku. Spoločnosť ponúka prepravné služby pre poľnohospodársky, automobilový, energetický, oceliarsky, drevársky, chemický a uhľový priemysel. Je najväčším národným prepravcom chemikálií, z ktorých väčšina pochádza z pobrežia v okolí mesta Houston. V poslednom období investovala do výstavby železničných sietí, kúpy nových lokomotív a vagónov, ktoré majú slúžiť na prepravu viac ako 260 miliónov ton uhlia ročne. Union Pacific Corporation bola založená v roku 1862, svoje sídlo má v meste Omaha, štát Nebraska.

Graf:

3 ročné grafy indexov

Union Pacific Corp.

ÚDAJE O AKCII

Cena (23.9.2008, 22:00): 73.73 USD

Burza:	NYSE
Bloomberg:	UNP.US
Trhová kapitalizácia:	37.5 mld.USD
Priemer. denný objem:	477 mil.USD
Free-float:	99.07%
P/E:	19.22
Návratnosť kapitálu(ROE):	12.01%
Zisk na akciu:	3.49 USD
Dividenda:	1.11USD
Rast tržieb 1y:	4.53%
Rast zisku 1y:	15.5%

OČAKÁVANÉ UDALOSTI

23.10.2008 hospodárske výsledky

VÝVOJ CENY AKCIE:

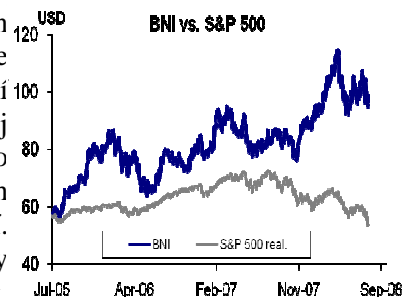
52 týždňové maximum: 85.8 USD
52 týždňové minimum : 52.66 USD

Burlington Northern Santa Fe

Profil:

Spoločnosť Burlington Northern Santa Fe Corporation pôsobí predovšetkým v nákladnej železničnej preprave, a to prostredníctvom svojich dcérskych spoločností. Prepravuje rôzne druhy produktov a komodít, vrátane spotrebných výrobkov, priemyselných výrobkov, uhlia a poľnohospodárskych produktov. Preprava spotrebných výrobkov zahŕňa aj napr. prepravu automobilov a súčiastok týkajúcich sa automobilového priemyslu. Spoločnosť taktiež prepravuje priemyselné výrobky - prepravu stavebného materiálu, prepravu asfaltu, olejov, chemikálií, plastov, gumených pneumatík, ďalej taktiež prepravuje potraviny, nápoje, poľnohospodárske produkty, napríklad pšenicu, kukuricu a múku. Burlington Northern prevádzkuje systém železničných sietí v dĺžke približne 32000 míľ a to v 28 štátoch v USA a v dvoch kanadských provinciách. Spoločnosť bola založená v roku 1994, sídlo má vo Fort Worth, štát Texas.

Graf:

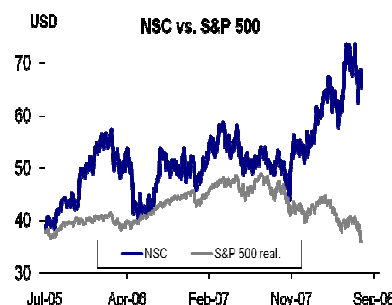

Norfolk Southern Corporation

Profil:

Spoločnosť Norfolk Southern Corporation pôsobí hlavne v železničnej preprave surovín, medziproduktov a hotových výrobkov predovšetkým v USA prostredníctvom svojich dcérskych spoločností. Zaoberá sa prepravou produktov zo železnej rudy, z uhlia a z koksu, ďalej prepravou bežného tovaru, ktorá zahŕňa prepravu chemikálií, kovov, stavebných materiálov, poľnohospodárskych produktov a spotrebných tovarov, výrobkov z dreva, atď. Norfolk Southern Corp. sa taktiež zaoberá zaoceánskou prepravou cez prístavy, ktoré sa nachádzajú na Atlantickom pobreží a na pobreží v Golfskom zálive, pričom poskytuje aj širokú škálu logistických služieb. Spoločnosť prevádzkuje systém železničných sietí v dĺžke približne 21000 míľ a to v 22 štátoch v USA a na území štátu Kolumbia. Spoločnosť Norfolk Southern Corporation vznikla v roku 1830, sídlo má v meste Norfolk, štát Virginia.

Graf:

Burlington Northern

ÚDAJE O AKCII

Cena (23.9.2008, 22:00): 96.5 USD

Burza: NYSE
 Bloomberg: BNI.US
 Trhová kapitalizácia: 33.2 mld.USD
 Priemer. denný objem: 422 mil.USD
 Free-float: 99.61%
 P/E: 17.08
 Návratnosť kapitálu(ROE): 16.88 %
 Zisk na akciu: 5.19 USD
 Dividenda: 1.28 USD
 Rast tržieb 1y: 5.45%
 Rast zisku 1y: -3.18%

OČAKÁVANÉ UDALOSTI

23.10.2008 hospodárske výsledky

VÝVOJ CENY AKCIE:

52 týždňové maximum: 114.58 USD
 52 týždňové minimum: 74.2 USD

Norfolk Southern

ÚDAJE O AKCII

Cena (23.9.2008, 22:00): 66.6 USD

Burza: NYSE
 Bloomberg: NSC.US
 Trhová kapitalizácia: 25 mld.USD
 Priemer. denný objem: 290 mil.USD
 Free-float: 99.58%
 P/E: 16.48
 Návratnosť kapitálu(ROE): 15.14 %
 Zisk na akciu: 3,74 USD
 Dividenda: 1.76 USD
 Rast tržieb 1y: 0.27%
 Rast zisku 1y: -1.15%

OČAKÁVANÉ UDALOSTI

22.10. 2008 hospodárske výsledky

VÝVOJ CENY AKCIE:

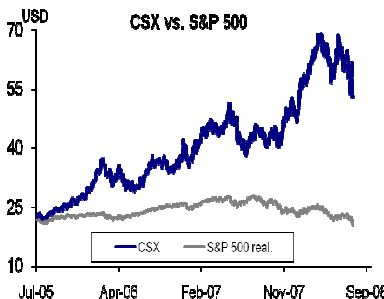
52 týždňové maximum: 75.53 USD
 52 týždňové minimum: 41.36 USD

CSX Corporation

Profil:

Spoločnosť CSX Corporation pôsobí najmä v oblasti prepravovania vysokokapacitných kontajnerov a návesov v Severnej Amerike, a to buď železnicami alebo cestnou dopravou. Zaoberá sa najmä prepravou stavebných kameňov, štrku, piesku, kovov, fosfátov, hnojív, taktiež spotrebných, poľnohospodárskych a chemických produktov. Prepravuje uhlie do elektrární, koks a železnú rudu, ktoré sú potrebné na výrobu elektriny, ďalej prepravuje hotové automobily a autosúčiastky. Spoločnosť pôsobí tiež v predaji nehnuteľností, poskytovaní leasingu a v rôznych iných sférach. Spoločnosť prevádzkuje približne 21000 míľ dlhú železničnú sieť, 4000 lokomotív a vozový park pozostávajúci približne z 222000 nákladných automobilov. Pôsobí najmä na východ od rieky Mississippi a v kanadských provinciách Ontario a Quebec. Spoločnosť vznikla v roku 1827, svoje sídlo má v Jacksonville, štát Florida.

Graf:

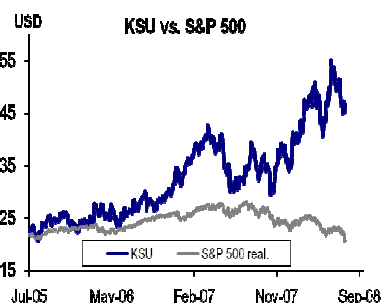

Kansas City Southern

Profil:

Spoločnosť Kansas City Southern poskytuje vnútroštátne a medzinárodné železničné prepravné služby v USA a v Mexiku a to prostredníctvom svojich dcérskych spoločností. Zabezpečuje prepravu medzi mestom Kansas City, ktoré je v štáte Missouri a rôznymi prístavmi pozdĺž Golského zálivu v štátoch Alabama, Louisiana, Mississippi a Texas, ktoré sa nachádzajú v stredozápadnej a juhovýchodnej časti USA. Spoločnosť tiež prevádzkuje priamu železničnú trasu medzi mestom Mexico City a Mestom Laredo v Texase, ktorá zahŕňa rôzne priemyselné mestá v Mexiku a tri z ich hlavných nákladísk. Spoločnosť vlastní koncesiu na prevádzkovanie 47 míľ dlhej železnice priľahlej k Panamskému prieplavu. Spoločnosť vznikla v roku 1962 pod názvom Kansas City Southern Industries, Inc., svoj názov zmenila na terajší v roku 2002. Kansas City Southern má sídlo v Kansas City v štáte Missouri.

Graf:

CSX Corporation

ÚDAJE O AKCII

Cena (23.9.2008, 22:00): 56.9 USD

Burza: NYSE
 Bloomberg: CSX.US
 Trhová kapitalizácia: 23.2 mld.USD
 Priemer. denný objem: 365 mil.USD
 Free-float: 99.39%
 P/E: 17.29
 Návratnosť kapitálu(ROE): 15.16%
 Zisk na akciu: 3.11 USD
 Dividenda: 1.01 USD
 Rast tržieb 1y: 4.85%
 Rast zisku 1y: 1.98%

OČAKÁVANÉ UDALOSTI

14.10.2008 hospodárske výsledky

VÝVOJ CENY AKCIE:

52 týždňové maximum: 70.7 USD
 52 týždňové minimum: 39.73 USD

Kansas City Southern

ÚDAJE O AKCII

Cena (23.9.2008, 22:00): 49.56 USD

Burza: NYSE
 Bloomberg: KSU.US
 Trhová kapitalizácia: 4.5 mld.USD
 Priemer. denný objem: 72 mil.USD
 Free-float: 96.85%
 P/E: 23.42
 Návratnosť kapitálu(ROE): 9.3%
 Zisk na akciu: 1.77 USD
 Dividenda: 0
 Rast tržieb 1y: 5.01%
 Rast zisku 1y: 41.23%

OČAKÁVANÉ UDALOSTI

14.10.2008 hospodárske výsledky

VÝVOJ CENY AKCIE:

52 týždňové maximum: 55.9 USD
 52 týždňové minimum: 29 USD